

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 14 maj 1897.
— — — — Andra Kammaren den 14 — —

(Statsutskottets utlåtande n:o 104.)

Under återopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver finansärenden för den 24 sistlidne mars har Eders Kongl. Maj:t i en samma dag aflåten proposition föreslagit Riksdagen medgifva,

dels att af den kronan vid afvittringen i Gellivare socken tillfallna öfverloppsmark måtte till aktiebolaget Gellivare Malmfält på arrende under en tid af femtio år upplåtas det område, som innefattades inom de i en af bolaget den 6 mars 1895 afgifven ansökning omförmälda gränser, med den inskränkning i samma område, som i bolagets skrift af den 29 maj 1897 angifvits, dock med undantag af dels de inom området befintliga utmål, så länge dessa funnes vara i vederbörlig ordning försvarade, dels de till Gellivare skolbord hörande, inom området be-

lägna ängar, dels sådana delar af området, hvilka till äfventyrs redan blifvit af kronan i vederbörlig ordning upplåtna till andra, dels ock den del af området, som i ett af jernvägsstyrelsen afgifvet utlåtande den 17 sistlidne mars uppgifvits vara för jernvägens behof erforderlig och som å den vid sagda utlåtande fogade ritning innefattades inom de med bokstäfverna d, e, f, g, h, i, s, d betecknade linier, samt under följande villkor:

att bolaget skulle för ifrågavarande mark årligen senast den 14 mars erlægga arrende till belopp, som Eders Kongl. Maj:t på gemensamt förslag af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande, öfverjägmästaren i Norrbottens distrikt och bergmästaren i norra bergmästaredistriktet bestämde för en tid af tio år i sänder;

att, derest Gellivare kommun för uppförande af allmänna hus hade behof att använda någon del af det under bolagets arrende inbegripna område, bolaget skulle till kommunen upplåta för ändamålet erforderlig mark mot afgäld till bolaget, motsvarande den del af den bolaget åliggande arrendeskillning, som å tomten belöpte efter förhållandet mellan dennas areal samt hela det till bolaget upplåtna områdets yttinnehåll; och skulle det ankomma på Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande att, derest öfverenskommelse om plats för sådan upplåtelse icke kunde träffas, derom bestämma;

att bolaget, derest kommunen för annat ändamål än uppförande af allmänna hus hade behof af någon del af området, skulle vara skyldigt att, derest Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande pröfvade dylik upplåtelse böra till kommunen ske, medgifva upplåtelsen under enahanda villkor, som nyss angifvits;

att, derest för idkande af annan rörelse eller yrke än grufbrytning upplåtelse inom området af tomtplats för bebyggande önskades af annan än bolaget, bolaget skulle, i den mån dylik upplåtelse icke funnes vara hinderlig vare sig för bolagets rörelse eller för ett ordnad bebyggande af området och upplåtelsen icke heller från helsovårdssynpunkt eller med afseende eljest å allmän ordning kunde anses innefatta fara eller olägenhet, medgifva sådan upplåtelse, mot afgäld till bolaget enligt förut angifven grund äfvensom under de närmare villkor i öfrigt, hvarom bolaget kunde öfverenskomma med den, till hvilken upplåtelsen skedde; och skulle dessa villkor särskildt innefatta så vidt möjligt bebyggande bestämmelser, att ej å lägenhet, hvarom nu vore fråga, personer blefve inrymda, som genom oloflig utskänkning af rusdrycker eller annorledes störde allmän ordning och sedlighet, samt, i händelse

af bristande öfverenskommelse, bestämmas af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande, på hvilken myndighet det jemväl måtte ankomma att, derest tvist uppstode, antingen huru vida sådan upplåtelse, som nu vore nämnd, måtte medgifvas eller hvarest lägenhet skulle upplåtas, derom bestämma;

att hus och byggnader, som vid den tid, då bolagets arrenderätt inträdde, funnes vara utan särskild från kronans sida gjord upplåtelse på området uppförda af andra än bolaget, framgent måtte af egarne innehafvas tillika med nödigt tomtutrymme, hvilket senare, i händelse af tvist, skulle bestämmas af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande, mot det att egarne till bolaget erlade årlig afgäld, bestämd enligt förut angifna grund, dock med skyldighet för innehafvare af dylik lägenhet att afträda densamma, derest sådant kunde finnas erforderligt vare sig med hänsyn till bolagets behof af utrymme för sin rörelse, af hälsovårdshänsyn eller för åstadkommande af ordnad byggnadsverksamhet; och skulle egare af sådan lägenhet jemväl vara skyldig att afträda densamma i det fall, att å lägenheten inhystes personer, hvilka föra ett sådant lefnadssätt, att fara deraf uppstode för allmän ordning och sedlighet;

att i sistberörda fall, äfvensom då lägenhet, som skulle afträdas, blifvit bebyggd efter den 4 augusti 1895, lägenhetens egare skulle vara skyldig afträda densamma utan lösen, hvaremot i öfriga fall lösen för byggnadernas värde skulle af bolaget erläggas samt vid brist af åsämjande bestämmas af gode män; och skulle det tillkomma Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande att i händelse af tvist afgöra fråga om skyldighet att afträda lägenhet i fall, som i denna och näst föregående punkt omförmäldes;

att hvad i § 3 mom. 1 af gällande grufvestadga funnes föreskrifvet icke måtte ega tillämpning å hus, tomtplats eller trädgård, som befunnas å det till bolaget upplåtna område, derest icke Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i särskildt fall funne sådana omständigheter föreligga, att inmutning icke måtte ske närmare någon viss på området befintlig byggnad, tomtplats eller trädgård, än hvad omförmälda § i grufvestadgan angäfve;

att, om bolaget nedlade grufrörelsen eller bedrefve densamma i väsentligen minskad omfattning, det skulle ankomma på Eders Kongl. Maj:t att förklara bolagets arrenderätt upphäfd antingen helt och hållet eller till någon del af området, hvarjemte, för den händelse gruфdrift af annan än bolaget komme att idkas inom området och för sådan af annan idkad gruфdrift utrymme utöfver sedvanliga utmål visade sig

behöfligt, Eders Kongl. Maj:t måtte ega bestämma, att bolaget skulle afstå hvad som för ändamålet kunde anses erforderligt och skäligt; och skulle i fall, som i denna punkt afsåges, proportionerlig minskning af bolagets arrendeafgift ega rum;

att bolaget skulle vara skyldigt att utan särskild ersättning af området afstå hvad som enligt Eders Kongl. Maj:ts bepröfvande kunde finnas erforderligt för anläggning af allmän väg eller till utrymme för jernväg eller för dess drift erforderliga anläggningar och anordningar;

att, om af anledning, som förut icke blifvit nämnd, det nu eller framdeles skulle visa sig angeläget, att någon sådan del af området, som för bolaget icke vore oundgängligen behöflig, från bolagets arrenderätt undantoges, bolaget skulle vara skyldigt underkasta sig Eders Kongl. Maj:ts bestämmande härutinnan;

att bolaget skulle öfvervaka, att åverkan icke skedde å den växande skogen inom området, samt i sin mån söka att till laga ansvar befordra dem, som till dylik åverkan gjorde sig skyldiga;

att bolaget på grund af nu ifrågavarande arrende icke skulle ega annan rätt till skogen å området, än att bolaget måtte dels, efter anvisning af vederbörande skogstjensteman och derest från skogsvårdens synpunkt hinder icke mötte, erhålla nödigt byggnadstimmer till pris, som af domänstyrelsen bestämdes, dels ock afrödja skog, som funnes å tomtplats, mot ersättning, som domänstyrelsen likaledes bestämde;

att bolaget skulle öfvervaka och i första hand ansvara för, att helsovårdsstadgans föreskrifter samt andra till den allmänna sundhetens befrämjande gifna bestämmelser iakttoges inom det område, som till bolaget upplätes;

att bolaget skulle aflöna den polisstyrka, som till ordningens vidmagthållande å Malmberget och närmaste derintill belägna område af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande förordnades;

att den enligt gällande grufvestadga jordegare tillhörande rätt beträffande fyndigheters tillgodogörande icke på grund af nu ifrågavarande arrende måtte tillkomma bolaget; samt

att bolagets arrenderätt icke finge af bolaget å annan öfverlätas, med mindre Eders Kongl. Maj:t sådant medgäfvde;

dels att det i bolagets skrift den 29 maj 1897 omförmälda, å den vid skriften fogade karta med litt. x betecknade, af ingenjören H. Wennerström den 15 januari innevarande år å karta planlagda område om 145,192 hektar måtte — med undantag af den del af området, som jern-

vägsstyrelsen enligt dess utlåtande den 17 sistlidne mars af anförda skäl ansett böra för kronans räkning bibehållas och som å den vid samma utlåtande fogade ritning innefattades inom de med bokstäfverna v, s, k, o, l, r, q, v betecknade linier — från kronans mark afskiljas samt i hufvudsaklig enlighet med omförmälda, af Wennerström uppgjorda regleringsplan, fördeladt i tomter, för bebyggande åt enskilde med eganderätt upplåtas under iakttagande,

att förslag till köpeskilling för de särskilda tomterna skulle samtidigt för alla tomterna uppgöras af vederbörande revirförvaltare och en af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande utsedd person, hvarvid särskildt värde borde åsättas å tomt befintlig skog och särskildt värde sjelfva jorden;

att tomt derefter måtte af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande, till pris motsvarande minst den på nämnda sätt föreslagna köpeskillingen, upplåtas till den, som hos Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande anmälde sig till erhållande af sådan tomt och dervid erlade värdet för å tomten befintlig skog jemte minst en femtedel af köpeskillingen för jorden;

att den, åt hvilken tomt upplåtes, skulle vara skyldig att, under iakttagande af de särskilda föreskrifter, som med afseende å områdets ordnande och bebyggande kunde varda honom af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande vid upplåtelsen meddelade, inom ett år från upplåtelsen hafva å tomten påbörjat samt inom ytterligare två år fullbordat boningshus, salubod eller annan dermed jemförlig byggnad, vid äfventyr, om det försummades, att tomtinnehafvaren skulle vara sin rätt till tomten och den därför erlagda andel af köpeskillingen förlustig;

att tomtinnehafvare skulle vid enahanda äfventyr, så snart han inom den förelagda tiden af tre år fullgjort hvad honom i fråga om tomtens bebyggande ålegat, vara skyldig erlägga återstoden af köpeskillingen vid enahanda påföljd för uraktlåtenhet, som för försummad byggnadsskyldighet vore stadgad; samt

att, sedan byggnadsskyldigheten blifvit behörigen fullgjord och köpeskillingen till fulla guldits, köpebref å tomt måtte af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande för tomtinnehafvaren utfärdas;

dels ock att köpeskillingarna för tomterna å sistberörda område måtte, efter afdrag af kostnaden för den af ingenjören Wennerström den 15 januari innevarande år uppgjorda regleringsplan jemte beskrifning öfver området, på samma sätt som köpeskillingarna för försålda

mindre kronoegendomar, användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsbörd tjenlig mark.

I afseende å denna proposition hafva kamrarne stannat i olika beslut, i följd hvaraf frågan, jemlikt 63 § riksdagsordningen, för denna riksdag förfallit; hvilket Riksdagen härmed får för Eders Kongl. Maj:t tillkännagifva.

Stockholm den 14 maj 1898.

Med undersåtlig vördnad.